

Tal 18, selv om den er enig, Mand for Mand. — Naar her er talt saa Meget om Valgagitationer, saa tør jeg vel ogsaa tillade mig en Bemærkning i den Retning. Der tales om Folkeførere. Jeg vil naabent erkende, at jeg tager mig det til. Jeg anseer det for en Sigtelse mod mig personlig, og da jeg er her i Thinget, vilde det være feigt af mig, om jeg ikke imødegik denne Sigtelse. Ligesom de Herrer, der bruge Pressen, ere i deres gode Ret ved at benytte den til Agitationer i Valgtiden i Medfør af den Trykkesfrihed, som Grundloven hjemler, saaledes holder jeg, naar jeg finder det for godt, og naar Noget vil være saa artig at høre paa mig, Valgmøder i Kraft af den Forenings- og Forsamlingsfrihed, som Grundloven hjemler, og jeg vilde ansee det for daarligt, om jeg som Borger i en fri Stat skulde, fordi Andre ere af en anden Mening og vilde skjælde mig ud bag efter, om jeg derfor skulde lade mig forkytte og ikke forsøge at bruge den grundlovmæssige Ret, som jeg har, til at udbrede mine Meninger. I Kraft af den Frihed, som Grundloven hjemler mig, og som ogsaa ligger for i det Forslag, vi her have under Behandling, har jeg holdt Valgmøder til denne Rigsdag, og jeg har gjort Mit for at oplyse dem, der vilde høre mig, om, at det er et slet, et meget slet Forslag, som her foreligger, og deri har jeg det bekjendte Fællesudvalgs Ordfører til min Hjemmel.

Ville: Et Spørgsmaal troer jeg dog vistnok, det vil være, om Forsvælsen, forsaavidt den har fundet Sted, ligger alene deri, at man har holdt Møder og søgt at udbrede sine Anskuelser, eller om den ikke snarere kunde siges at ligge deri, at man har søgt at udbrede aldeles ujhjemlede og ugrundede Paastande, saasom at dette Grundlovsforslag vilde borttage alle de Friheder, som vare skjænkede os, at det vilde føre os tilbage til Trældom, til Træhesten og Ridesfogdens Bidst, til en Tilstand, der var værre end Tiden før 1660 osv.

Jeg har nærmest begjært Ordet i Anledning af nogle Ytringer, som saaldt fra det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) angaaende en Sag, som allerede ved denne Sags første Behandling var

gjort til Gjenstand for Strid imellem os. Det ærede Medlem har idag søgt at godtgjøre, at han havde Ret i sin Opfattelse af den Maade, hvorpaa de forskjellige Udtryk i Udkastets § 37 skulde forståes; men det forekommer mig, at det ærede Medlem derved valgte en meget besynderlig Fremgangsmaade. Jeg skal ganske lade ligge Alt, hvad han har hentet fra det Islandske og det Tydske. Jeg veed og har ofte hørt Tale om, at det ærede Medlem besidder stor Indsigt i det Islandske, og jeg tør ikke vove mig ind paa dette Omraade. Men det ærede Medlem søgte at godtgjøre Rigtigheden af sin Sætning ved at føre en heel Deel Ting frem for os, der ligge langt tilbage i Tiden. Han paaberaabte sig som Autoritet for sin Mening Mandix, der døde, førend vi fik raadgivende Stænder, og han vilde gjøre ham til Voldgiftsmand med Hensyn til, hvad der nu efter den frie Forsatning er hjemlet i Lovsproget. Han citerede Forsordninger af 1818, 1819 og 1832 i denne Retning, og i ingen af dem fandt han Ordet „Bidrag“. Ja, det ærede Medlem gik et Skridt videre, som jeg i høi Grad paaskjønner; han havde nemlig Selvopoffrelse nok til at citere en Bog, der er udgiven af en Professor ved Universitetet, og tage ham til Indtægt for sin Mening, Noget, han ikke kan have gjort, uden at det har kostet ham en overordentlig Selvovervindelse. Jeg skal imidlertid henlede hans Opmærksomhed paa, at, dersom han havde holdt sig til den nyere Tid, kunde han have fundet en stor Mængde Vidnesbyrd om, at han tog feil, og at jeg virkelig havde Ret i den Paastand, jeg sidst gjorde gjældende. Dersom det ærede Medlem vil tage Loven af 20de Juni 1850 for sig, en Lov, der er given efter Grundloven af 5te Juni, vil han f. Ex. i § 2 finde Udtrykket „Skatter og Bidrag“, han vil endvidere ved at gennemgaae de Forhandlinger, der ere blevne førte, baade da Forsatningen af 2den October 1855 skulde indføres, og da Valgloven af 4de December 1863 var under Forhandling i Rigsraadet, finde tilstrækkelig Veiledning til ret at opfatte denne Sag. Sagen stiller sig saaledes, at efterat det ved den communale Lov af 1855 var blevet slaaet fast, at der ved Udtrykket „Bidrag“ til Communen skulde forståes noget